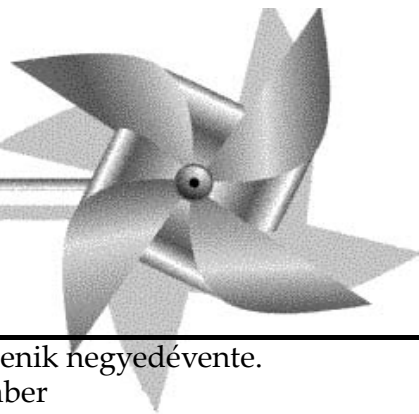

FORGÓ

A Kiss Áron Magyar Játék Társaság lapja. Megjelenik negyedévente.
XIV. évfolyam 4. szám, 2013. december

Kedves Tagtársak, Barátaink!

Különböző nehézségeink, akadályoztatásaink után sikeres és boldog újévet kívánunk kedves Mindnyájuknak és a Társaságnak is! Orlay utcai termecskénkben *Karlócai Mariann kiállítása* áll, amelyben maga fogadja a látogatókat. Öröm, hogy február végéig vállalja ezt és vár egyéni és csoportos látogatókat. Kiállításának meglátogatását ne mulassza el senki, ne szalasszák el ezt a különleges élményt!

Sokat emlegetett *negyedszázados konferenciánk* – amelyen Társaságunk 25+2 évének megérését ünnepelehetjük és méltathatjuk – március 21-22-én, pénteken-szombaton valósul meg a TIT Stúdió Egyesület Bp. XI. Zsombolyai utca 6. szám alatti épületében. Számos előadást már megbeszéltünk, de szívesen várunk még előadás javaslatokat a következő két hétben. A konferenciát *kiállítás és játékbemutatók, gyermekprogramok* is kísérik. Ezekre jelentkezést szintén köszönettel fogadunk, megjegyezve, hogy a március 17–29 között fennálló kiállításra egy-egy alkotótól csak néhány darabot tudunk elfogadni, hiszen – szerencsére – számos kiváló alkotó tagunk van! Az *Amator Artium Esszencia* kiállítására – amely sajnos nem valósult meg – 2012 januárban kiválasztott munkák minden esetre ott lesznek láthatók! A javaslatokat, ajánlatokat *gyorgyie36@t-online.hu* e-mail címen vagy 20 493 5412 telefonon kérjük. A hónap folyamán elkészül a végleges program, amelynek keretében Társaságunk, tagjaink, kapcsolataink tevékenységét, a játékkultúra minél gazdagabb spektrumát kívánjuk minél szélesebb kör elé tárni, ezzel a játék fontosságát, nélkülözhetetlenségét

hirtetni, térhódítását a mindennapi életben elősegíteni. *Minden tagunkat, a játék és Társaságunk minden barátját szeretettel várjuk a különleges alkalomra!*

Kiállítások sora (Játékvilágok, Veszprém, Játék Céh, Budaörs, Matyó Népművészet Királyhelme, Miskolc) mellett várjuk a tanulni és bizonyítani vágyókat az újabb Róza baba programra, a japán babaművészeti előadásra, a győri babapályázatra és kiállításra!

Pályázatot hirdet a Magyar Néprajzi Társaság, többek közt a népi játékok megörökítésére, a Magyar Innovációs Alapítvány innovációs teljesítmények elismertetésére, sőt: az első világháborút és a kapcsolódó történelmi eseményeket felidéző számítógépes játékok elkészítésének támogatására a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány XX. Század Intézete.

Tájégségek játék- és táncszempontú ismerete című pedagógus továbbképzést indít a Hagyományok Háza.

Fontos külföldi konferenciák: a *Nemzetközi Játék Szövetség a gyermekek játszáshoz való jogáért* Isztambulban, a *Képzési Fórum, Nemzetközi Játékvásár* Potsdamban, melyre jelentkezőket várunk, és a Koreában megrendezendő *Bridges* konferencia mutatják: törekvéseinkkel nem vagyunk egyedül, világszerte keresik a módját annak, hogy a játékot ne szoríthassa ki az életből a profitorientált szemlélet. Szerencsén, hogy mi is tehetünk ezért!

*Dr. Györgyi Erzsébet
elnök*

Meghívó

Nagyszüleink játéka – ma is szívesen játszánk velük! Múlt századi játékok Karlócai Mariann gyűjteményéből

A Kiss Áron Magyar Játék Társaság és a Gyűjtő és Kiállító tisztelettel, szeretettel várja kiállítására – amely 2013. november 30-án 11 órakor nyílt klubhelyiségünkben: 1117 Bp. Orlay utca 2/b. – Haider Edit megnyitó beszédével és Mariann családtagjaiból alakult kórus énekszavával. A kiállítás **megtekinthető február 28-ig**, csütörtökönként

14–18 óráig, szombat-vasárnap 10–16 óráig, Karlócai Mariann – kevés kivétellel – maga fogadja kiállítás látogatóit. Várjuk a gyermekeket, a családokat, a gyermekkorukra emlékezőket, iskolai, óvodai csoportokat!

Esetleges más időpont egyeztetés telefonon (20 493 5412). Orlay utcai helyiségünkben ez a hatodik kiállításunk, eddig a leglátogatottabb és legnagyobb visszhangot kiváltó: 5 rádióriport készült már belőle.

Karlócai Mariann, Társaságunk alapító és Kiss Áron Díjával kitüntetett tagja vasdiplomás óvodapedagógus, 57 éven keresztül

vezette magánóvodáját, amelyben generációkat nevelt. Több könyvet írt az óvodájában kikísérletezett vagy kipróbált csoportos játékokról és az origamiról. Közel fél évszázada gyűjti a polgári és népi játékszerkeket – amelyek gyűjtő buzgalma nélkül már elkallódtak volna. Gyűjteményének egyes részeit számos múzeumban és kiállítóhelyen bemutatta. A Magyar Érdemkereszt kitüntetésben részesült idén márc. 15. alkalmából.

Mátyás király és apró népei

A visegrádi Palotajátékokon szerepelt bábúink kiállítási körútja Szlovákiában

A visegrádi Mátyás Király Múzeumban 2001 óta évente megrendezett, társasági tagjaink által készített bábúk kiállítás sorozata javából összeállított kiállítás folytatja érdeklődéssel és rokonszenvvel fogadott bemutatóinak sorát Szlovákiában.

Jelenleg a Duna Menti Múzeumban látható Komáromban (Komarno), a Zichy palota kiállító termében, Klapka tér 9., november 22 – február 1. között, *Z kráľovských dvorov – Királyi udvarok középkori és reneszánsz ruhái bábokon* címmel.

A kiállítás előző állomásait (Érsekújvár, Privigye, Trencsén, Tapolcsány) körlevelekben és a Forgó 2012. évi 1. számának 2–3., 2. számának 8. és 4. számának 7–8. oldalán, a 2013. évi 1. számának 4. oldalán ismertettük, kérjük lapozzanak vissza a kiállítás fogadtatásának kedvező hangulatát is tükröző írásokhoz!

Következő bemutatása február 12-én 16 órakor Párkányban (Šturovo) lesz a Városi Múzeumban, Vámház köz 2. **Középkori és reneszánsz királyi udvartartás – Bábúk történelmi viseletben** címmel, megnyitja dr. Györgyi Erzsébet. Ez a kiállítás szlovákiai körútjának utolsó állomása. Várjuk a kiállítás

Rónai Katalin alkotása

5. szlovákiai megnyitójára az alkotókat és az érdeklődőket! Kérem, jelezzék utazási szándékukat a gyorgyie36@t-online.hu e-mail címen, vagy a 20/493–5412 telefonon, hogy az utazás módját megbeszélhessük.

Kreatív ötletek fa- és papíripari termékekből című kiállítás nyílt az Erdészeti Múzeumban Sopronban (Esterházy palota, Templom utca 4.) 2013. december 4-én 17 órakor, megnyitotta: dr. Alpár Tibor, a Nyugat-Magyarországi Egyetem, Simonyi Károly Műszaki Faanyag-tudományi és Művészeti Kar dékánja, verset mondott: Orbán Júlia. Megtekinthető 2014. január 30-ig, pénteken 14–17 óráig, szombaton és vasárnap 10–17 óráig.

A kiállított játékok érdekessége, hogy nem feltétlenül új alapanyagból készülnek, hanem lehetnek ezek használt fa ruhacsipeszek, spatulák, vagy csomagolóanyagok is, mint pl. a tojástálca, használt dobozok vagy a hullámlemez. Ily módon a használt termék nem hulladékká válik, hanem egy új tárggyá „re-design” útján.

Gerencsér Kinga docens asszony 16 éve töretlen lelkesedéssel foglalkozik számos más faipari tantárgy oktatása mellett (mint pl. fűrészipari technológiák, és fűrészipar termelési folyamatok) a hallgatók játékos motiválásával, a fajtátekok tantárgy keretében. Látva a kreatív hallgatói lelkesedést Selmeczi Éva három évvel ezelőtt hirdette meg a Papírijátékok és díszítőelemek tervezése és készítése tárgyát. Mind a fajtátek, mind a papírijáték készítés tárgyak szabadon választható tárgyak, melyekre évről évre egyre több hallgató jelentkezik. Mindkét oktató nagy lelkesedés-

sel foglalkozik a hallgatókkal, akik – nem véletlenül – a motiváltabbak, a kreatívabbak közé tartoznak

Golyókból, függönykarikákból és köldökcsapokból nagyon szép bébi játékokat készítettek a hallgatók, ... *Lamello* temékekből szép virágokat, pálmafákat vagy alátéteket ragasztottak és egy kis rés befűrészelésével építőjátékokat készítettek belőlük. Az orvosi vizsgálatoknál használt *faspatulák* is kiváló alapanyagok kreatív ötletek megvalósítására, tömbösítve repülő- és madártesteket ragasztottak belőle, főzéssel alakíthatóvá tették és különböző módon hajlították, szép virágot, szalvéta tartót vagy figurát formázva belőlük. Nagyon egyszerű megoldással is tudtak nagyon ötletes dolgokat készíteni, mint pl. a legyező és a páva egymás mellé ragasztott vagy fűzött elemekből. A fa *ruhacsipeszek* különleges alakja igencsak különleges feladat elé állította a készítőket, hogy felhasználásukkal játékot vagy ajándéktárgyat készítsenek. A hallgatói fantázia azonban itt is szárnyalt és meglepően érdekes dolgok születtek. A különböző állatok (csikóhal, pók, lepke, zsiráf) bababútorok (székek, asztalok, hinták, házak,) és járművek mellett még egy várat is felépítettek ezekből az elemekből. A *gyufaszálak* felhasználása igényelte talán a legnagyobb türelmet és ügyességet, hiszen nagyon sokat kellett felhasználni belőle, hogy egy szélmalmost, vagy panziót készítsenek. A képen látható, hogy a különböző épületek és járművek mellett kockákat és még mobil telefont is készítettek, amelyen a billentyűket a dörzsrészből vágták ki és tüvel kaparták ki a rajta lévő számokat és betűket.

A kiállítás másik részét a különböző papíripari termékekből készült ötletek képezték. Az udvaron egy nagy kivilágított úrhajó és kis ház várta a gyerekeket, amelyek terveit a hallgatók AutoCAD és Artios CAD számítógépes programmal valósították és egy KongsbergXE10-FC típusú plotterrel vágták ki. Ugyan ezzel a módszerrel készítették a hintalovát, rakétát és egy medvét formázó polcot, valamint egy babaházat. Krepp papírokból gyönyörű szép virágokat készítettek, színes lapokból karácsonyfát és figurákat hajtogattak, kartondobozokból házat és állatokat formáztak. Színes tojástartályokból különböző állatokat és járműveket alakítottak ki. Papíripari pépből formáztak álarcokat, és egy életnagyságú tyúkanyót. Nagy sikert aratott a használt hullámpapír dobozból készült gáz-tűzhely. Papírcsíkokból quilling, azaz papírcsíktechnikával dísz tárgyakat terveztek és valósítottak meg.

Valamennyi emberben benne van a homo ludens, a játékos ember, ahogy Johan Huizinga 1838-ban megfogalmazta, az embernek szüksége van a játékra, mint az értelem megelégedésének egy elemi formájára. Az elmúlt években a fajáték kiállítás hazánk több városába is ellátogatott, így Budapestre, Zánkára, Pécsre, Debrecenbe, Vácra, Kőszegre. Számos izgalmas munka született, amelyek díjakat nyertek vagy éppen szabadalmaztatott termékékké váltak.

A bemutatott ötletek mind olyan fa- és papíripari termékekből készültek, amelyek kereskedelmi forgalomban beszerezhetőek, és az alkotói kreativitásra bízva, minimális megmunkálással, első sorban ragasztással és vágással, hajtogatással váltak komplex tárgyakká a hallgatók kezében. A kiállított több

mint százféle ötlet közül ki-ki megtalálhatja itt a kedvenc témáját: a logikai játékokat, járműveket, állatokat, bútort, de még sakkot is.

A játékokat a jelenlévő gyerekek ki is próbálták, a felnőttek ötleteket meríthettek a karácsonyi ajándékok készítéséhez. A kiállító

tók által felajánlott fűszeres forralt bor és sütemények mellett magyarázták el az érdeklődőknek a az egyes ötletek készítésének fortélyait és hangulatos beszélgetéssel zárták ezt a szép adventi estét.

Minden érdeklődőt szeretettel várnak a szervezők: Dr. Gerencsér Kinga, Selmeczi Éva és Ott Ágota.

(Az egyetem honlapjáról)

A Játék Céh játékos mesterei – túlnyomó részt Játék társasági tagjaink és valódi mesterei a játékkészítésnek – vendégeskednek egy kiállítás keretében a Budaörsi 1.Számú Általános Iskola (elsoiskolabudaors.xux.hu/) kiállító galériájában. Megnyitó 2014. január 16., csütörtökön 15:30 órakor. Minden kedves érdek-

lődőt nagy szeretettel várnak! Műsorral készülnek a kisdíjak az alkotók egy kis játékvásárral és játszóházzal. A kiállítást február 6.-ig lehet megtekinteni. Reggel 8-tól du. 4-ig hétköznapokon. 2040 Budaörs, Hársfa utca 29. Aki rákattint a Játék Céh Facebook oldalára, térképet is talál az eljutáshoz!

VESZPRÉM LACZKÓ DEZSŐ MÚZEUM

Játékvilágok kiállítás nyílik 2014. január 22., szerdán 17 órakor a Laczkó Dezső Múzeumban, 8200 Veszprém, Erzsébet sétány 1. A kiállítás megtekinthető 2014. augusztus 10-ig, hétfő kivételével 10-től 18 óráig. A kiállítás kurátorai: Mészáros Veronika és Schleicher Vera néprajzos muzeológusok. Megnyitja L. Simon László, kormánybiztos, az Országgyűlés Kulturális és Sajtóbizottságának elnöke.

A cím sejteti a kiállítás tematikájának mozaikszerűségét, s ugyanakkor sokrétűségét is. A tárlat a játszó gyermekről szól, de a – múzeumi gondolkodásmódtól eltérően – ezúttal nem történeti és nem is társadalmi megközelítésben, hanem szempontok sokaságát vegyítve.

A kiállítást a Nemzeti Kulturális Alap támogatja, amelynek egészen újszerű pályázati elbírálási szempontja ezúttal az volt, hogy olyan tárgyakat, tárgye gyűtéseket mutassanak be a múzeumok, amelyeket egyáltalán nem, vagy legalábbis a közelmúltban nem láthatott a közönség. Ezt az elvárást mintha csak a Laczkó Dezső Múzeum játékgűjteményére szabták volna, amelynek alapjait S. dr. Lackovits Emőke néprajzkutató 1979-es népi játékgűjtése alapozta meg. Az utoljára négy évtizede bemutatott tárgye gyűtése azóta újabakkal bővült, elsősorban Kádár-kori játékokkal. A kiállítás kurátorai e gyűjteményből válogattak társasjátékokat, babákat, építőköveket stb., amelyeket e pillanatban is gyarapodó kortárs anyaggal, illetve Veszprém megyei polgárok tárgye felajánlásaival és fotóival egészítették ki.

A kiállítás tehát a magányosan, családban, óvodában vagy csapatban játszó gyermekről szól, s ezáltal a játéktevékenység egyetemes vonásairól, amelyek kortól, társadalmi hovatartozástól függetlenül kitermelik a maguk kulturális lenyomatait: a játékszereket.

Emellett azonban – a múzeum adottságai- ból és szemléletéből adódóan – természetesen jelen van egyfajta helytörténeti szemlélet is.

Az archív fotókon egykori tihanyi, városlődi, veszprémi stb. óvodások ismerhetnek magukra, és mára régen lebontott lakótelepi játszótérek elevenednek meg, akár csak a hajdani veszprémi vidámpark csónakázó tava és Szputnyik-körhintája.

A kiállítás nyitvatartási ideje alatt számos felnőtt és gyermekprogramot is szerveznek a múzeum munkatársai.

A kiállítás nyitvatartási ideje alatt számos felnőtt és gyermekprogramot is szerveznek a múzeum munkatársai.

Sajtókapcsolat: Szaksz Balázs közönségkapcsolatok és marketing osztályvezető, szakszbalazs@vmmuzeum.hu, tel.: 88/426-081/21, 20/5486-325, www.vmmuzeum.hu.

Országos Baba és Mackókészítési Versenyt hirdet 18. alkalommal a Győri Művészeti és Fesztiválpont.

Tizenegy kategóriában és még több alkategóriában van lehetősége a készítőknak arra, hogy alkotásaikat megmérettessék.

A versenynek ez évben ajánlott témái:

- *Japán babakultúra*
- *Játékszerek másolata, játszás ábrázolása a XIX. sz. végétől a XX. sz. közepéig,*
- *Magyar paraszt-polgári viseletek*

Természetesen a hagyományoknak megfelelően különböző babákkal, mackókkal lehet pályázni!

Beküldési határidő: 2014. március 26.
Eredményhirdetés: 2014. április 5. 10 óra.
Helyszín: Rómer Flóris Történeti és Művészeti Múzeum, Győr, Széchenyi tér 5.

A beküldött alkotások a zsűri javaslata alapján vehetnek részt a 18. Országos Baba és Mackókiállításon, amely 2014. április 6–18. között tekinthető meg.

Bővebben: www.fesztivalkozpontgyor.hu.

Mobil: 30/300-3545, Keglovich Ferencné projektvezető.

Róza baba készítőit ismét várjuk

Zorkóczy Miklósné vezetésével, parasztpolgári viselet – a győri pályázaton ajánlott téma – készítésére február 18-22 között, egész napos – 10–18 óráig tartó – foglalkozásokra Orlay utcai klubhelyiségünkbe. Az érdeklődőket, jelentkezőket kérjük, övele beszéljék meg részvételük, felkészülésük részleteit a 295 1196 telefonszámon. Ebbe a programba iktatjuk be – a sikeres győri felkészülés érdekében – 21-én, pénteken 14 órára **Cseh Éva muzeológus, a Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeum ny. munkatársa előadását a japán babákról**, amelyre minden Győrbe japán babával pályázót, illetve a világhírű japán babák iránt érdeklődőt szeretettel várunk! Programunkat a Nemzeti Kulturális

Alap támogatja, a részvétel ingyenes.

Míves kézműves örökség: a matyó népművészet címmel kiállítást vándoroltat a miskolci Herman Ottó Múzeum és a mezőkövesdi Matyó Múzeum a közelmúltban hungarikumnak elismert értékeikből, Viszóczy Ilona etnográfus rendezésében, 2014. január 24-én (péntek) 13 órakor a királyhelmei Bodrogi és Ung-vidéki Közművelődési Intézet – Mailáth József Regionális Múzeumban nyitja meg Dr.

Viga Gyula etnográfus, egyetemi tanár. A kiállítás 2014. március 24-ig látogatható: Királyhelmei (Kráľovský Chlmec, Szlovákia), Mailáth József utca 2. A kiállítás társszervezője: Bodrogi és Ung-vidéki Közművelődési Intézet – Mailáth József Regionális Múzeum – www.kcmap.sk A kiállítás korábbi állomásai: Szabadtéri Múzeum, Szentendre 2013. 05. 18–10. 31., Matyó Múzeum, Mezőkövesd 2013. 11. 14 – 2014. 01. 22. A kiállítás következő állomása: Herman Ottó Múzeum, Miskolc: 2014. 03. 29 – 05. 31. További információk: www.hermuz.hu, www.mezokovesdiregio.hu, www.nka.hu.

A hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény, ami 2012. július 1-el lépett hatályba pontosan meghatározza, hogy mi is számít hungarikumnak: „Megkülönböztetésre, kiemelésre méltó érték, amely a magyarságra jellemző tulajdonságával, egyediségével, különlegességével, minőségével a magyarság csúcsteljesítménye, amelyet külföldön és belföldön egyaránt a magyarság eredményeként, kiemelt értéként tartanak számon, védett természeti érték, kiváló nemzeti termék, amit a Hungarikum Bizottság hungarikummá minősít, és ami a törvény erejénél fogva hungarikum.” Érdemes megnézni a hungarikumok listáját a neten, játékot még nem láthatunk rajta...

A szerk.

Játék Szalon

Új ismeretterjesztő előadássorozat
a Hetedhét Játékmúzeumban
egy tea. mellett

1. Prékopa Ágnes művészettörténész *Játékorák és „igazi” időmérő szerkezetek a Hetedhét Játékmúzeumban* címmel 2014. január 14-én 16.30-kor.

Az első előadás témája az időmérés, vagyis az órák kultúrtörténeti bemutatása babaházi környezetben. Az Idő kereké forog... korok, érzések, gondolatok jönnek-mennek, de tudjuk-e, hogy mióta mérjük órával az időt? Vajon a babaházak lakóinak is fontos az idő? Minden bizonnyal, hiszen a miniatűr játékorák egy része működtethető...

2. Ambró Judit mentálhigiénés szakember: *Miért alkalmasak Réber László meseillusztrációi szuperérzékeny gyerekek számára?* 2014. február 18. 16.30

A világ összetett és bonyolult, nem könnyű megismerni. Ahogy a benne élő embereket sem. Mert sokfélék. Állítólag minden ötödik ember szuperérzékeny. És már gyermekként is az. De ez vajon előnyére vagy hátrányára válik? Mi teremthet számára harmóniát hársány világunkban? A pszichológusok szerint például Réber László meseillusztrációi. De miért? Ezekre a kérdésekre keresi a választ az előadó.

3. Vida Gabriella néprajzkutató, muzeológus: *Ónedények a Moskovszky-gyűjteményben.* 2014. április 1. 16.30

A Moskovszky-gyűjtemény különleges 18. századi nürnbergi babakonyhájában mesterjeggyel ellátott ónedények sorakoznak. Kannák, kancsók, tálak, tányérok. Formájuk egyszerű, mégis kifinomult. Nem látszik rajtuk az idő múlása, pedig virágkorukat a 16-18. században élték. Az előadótól megtudhatjuk, miért nevezték az ónedényeket a szegények ezüstjének, hogyan kerültek Magyarországra, és kisméretű változataik valóban babaszobák számára készültek-e.

Helyszín: Hetedhét Játékmúzeum (Hiemerház, Székesfehérvár, Oskola u. 2-4.)

A belépés ingyenes, minden kedves vendéget a polgári szalonok teadélutáni hangulatával várnak a Szervezők, a Hetedhét Játékmúzeumban.

Tájegységek játék- és táncszempontú ismerete 2014

A 60 órás akkreditált pedagógus-továbbképzés célja a táncot tanító pedagógusok meglévő játékrepertoárjának, tánctudásának és módszertani ismereteinek szélesítése. Az intézményes oktatásban hasznosítható elmélyült, komplex ismeretanyag átadása egy tájegység hagyományos szellemi kultúrájának teljes körű megismertetésével (különös tekintettel a táncéletre, illetve népi játékokra). A képzés célja, hogy a Martin György által meghatározott három néptáncdialektus (nyugati vagy dunai / középső vagy tiszai / keleti vagy erdélyi), illetve a nagy tájegységek (Dunántúl, Alföld, Felföld, Erdély és Moldva) stílusjegyeit, táncfolklorisztikai jellegzetességeit,

motívum kincsét mikrotáji példaanyagon keresztül sajátítsák el a hallgatók. A tanfolyam a táji tagozódás, a történelmi, a helyi társadalmi hatások ismertetésével, ezen hatások, a lokális sajátosságok táncfolklorisztikai és népzenei megnyilvánulásainak elemzésével kíván segítséget nyújtani a képzésen résztvevőknek személyes, saját élményű, teljesebb tudás birtokába jutni. Célunk továbbá, hogy a pedagógusok az oktatók segítségével a tanult tánc- és játékműanyag gyakorlati elsajátítása mellett módszertani irányultságot is kapjanak, ezáltal képesek legyenek a megszerzett tudás differenciált átadására.

A 2014-ben induló tanfolyamon **zoborvidéki** szokásokkal, játékokkal és táncokkal ismerkedhetnek az érdeklődők.

Jelentkezési határidő: 2014. január 18, meghosszabbítva jan. 27-ig, de ez után is néhány napig érdemes jelentkezni!

Tanfolyamkezdés: 2014. február 3.

Tanfolyami órák hétfőnként 16.00 órától 19.00 óráig lesznek. Vizsga: 2014. május 26.

Oktatók: dr. Sándor Ildikó, Némethné Bakonyi Erika, Jókai Mária, Furik Rita, Agócs Gergely, Galát Péter, Konkoly Csenge.

Tanfolyami díj: 40 000 Ft. Vizsgadíj: 5 000 Ft.

A Hagyományok Háza honlapján további részletes információk a tananyagról, a kötelező irodalom jegyzéke, a vizsgakövetelmények és a *letölthető jelentkezési lap*.

További információ: Hagyományok Háza Népművészeti Módszertani Műhely **Némethné Bakonyi Erika néptánc-szakelőadó, e-mail:**

bakonyi.erika@hagyomanyokhaza.hu, cím:
1011 Budapest, Corvin tér 8. Tel./fax: 1/225-6086.

A Magyar Néprajzi Társaság meghirdeti a II. Tradíció Néprajzi Gyűjtőpályázat

Másodikkal hirdeti meg a Tradíció Néprajzi Gyűjtőpályázatot a Magyar Néprajzi Társaság. A pályázatra olyan fotókat, filmeket és hangzó anyagokat várnak, amelyek a még tetten érhető tradicionális elemeket, eseményeket, alkotókat, alkotásokat, tapasztalatokat dokumentálják. A következő témakörökben lehet pályázni: az I. világháború emlékezete; néprajzoktatás és önképző körök; emlékezünk; helyi értékek és kulturális örökségünk;

táplálkozás és családi élet; mesterségek, kézművesek, tárgyalkotás; népzene, népdal, néptánc, népi hangszerek, **népi játékok**; szokások, hiedelmek, vallásosság; közösségek régen és ma; népköltészet; szabadon választott téma. Az ünnepélyes eredményhirdetést 2014. május 31-én tartják Budapesten. Pályázati határidő: 2014. március 14. (Pályázatfigyelő).

A részletes pályázatot érdekes pályázás előtt elolvasni :

www.neprajzitarsasag.hu/?q=nodel/577

Bővebb információ: Magyar Néprajzi Társaság; Paál Zsuzsanna, Baksa Brigitta, Vasvári Zoltán: 30/522-0571, 30/537-3545, 30/280-28,

gyujtoszakosztaly@gmail.com,
tradiciopalyazat2014@gmail.com.

A magyar innovációs nagydíj pályázat

Huszonkettedik alkalommal meghirdette a Magyar Innovációs Alapítvány – a Magyar Innovációs Szövetséggel, a Nemzetgazdasági Minisztériummal, a Vidékfejlesztési Minisztériummal és a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalával közösen – az erkölcsi és anyagi elismeréssel azokat a társaságokat, ill. vállalkozókat kívánja jutalmazni, amelyek/akik a 2013. évben kiemelkedő üzleti hasznot értek el jelentős műszaki, gazdasági innovációs teljesítmény (új termékek, új eljárások, új szolgáltatások értékesítése) megvalósításával.

A Magyar Innovációs Nagydíjon kívül további **innovációs díjak** is átadásra kerülnek, úgymint:

- a Nemzetgazdasági Minisztérium 2013. évi „Ipari Innovációs Díja”
- a Vidékfejlesztési Minisztérium 2013. évi „Agrár Innovációs Díja” és „Környezetvédelmi Innovációs Díja”
- a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala 2013. évi Innovációs Díja
- a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara 2013. évi Innovációs Díja.

A legeredményesebb 2011. január 1. után alapított (startup) vállalkozás a Magyar Inno-

vációs Szövetség Start-up Innovációs Díját nyeri el. A díjazottak egyike megkapja az Iparfejlesztési Közhasznú Nonprofit Kft. Szervezeti Innovációs Díját is.

A díjakat elismert, tudományos szakemberekből, pénzügyi és gazdasági vezetőkből álló zsűri ítéli oda. A zsűri elnöke a nemzetgazdasági miniszter.

Az összes, sikeres innovációt benyújtó pályázó elismerő oklevélben részesül. A sikeres innovációk rövid összefoglalóját az Alapítvány külön kötetben és a világhálón is megjelenteti.

A díjkiosztó ünnepségre 2014. március végén kerül sor a Parlamentben. Az innovációs díjakat a tárcák, ill. intézmények vezetői nyújtják át.

Mellékelten küldjük a részletes feltételeket tartalmazó felhívásunkat, és kérjük, hogy érdeklődésük esetén 2014. február 5-én 12 óráig szíveskedjenek eljuttatni jelentkezési anyagaikat a Magyar Innovációs Alapítványhoz. Részletes pályázati kiírás: www.innovacio.hu.

International Play Association:

Promoting the Child's Right to Play

A Nemzetközi Játék Szövetség
a gyermekek
játékhoz való jogáért

2014. május 20-23-án Isztambulban tartja konferenciáját angol nyelven az Isztanbuli Műszaki Egyetem Taşkışla Campusán – Isztambulban. Az info@ipa2014.org címre küldött kérésre meghívót küldenek.

Részletes információ:

<http://www.ipa2014.org/ipa/en-US/call-for-paper>.

Bildungsforum Internationaler Spielmarkt

Képzési Fórum, Nemzetközi Játékvásár

Potsdam, 2014. május 9-10.

A nagy hagyománnyal rendelkező játékpédagógiai konferencia és vásár, ötletbörze 2014. évi vezérgondolata: *Wunderbar misslungen – Csodásan félresikerült!* Vagyis: a kudarckok

feldolgozása és a játék, a mai teljesítményközpontú élet nehézségeinek feldolgozása az öntevékeny és kockázatmentes cselekvés által.

A konferenciára különös szeretettel várnak magyar előadókat és játékok, játékszerek alkotóit, bemutatóit, játékmestereit, árusítani szándékozókot (megemlítve, hogy a vásárlóerő itt, mint volt NDK területen, kisebb, mint a nyugati régióban) sőt, megjelenésünket támogatni is készek. A német nyelv mellett az angol is használható. Kérem, a komolyan érdeklődőket, **sürgősen** keressenek meg (1/315-6193, gyorgyie36@t-online.hu), illetve tanulmányozzák a német/angol nyelvű honlapot: www.spielmarkt-potsdam.de.

Bridges konferencia 2014,
Gwacheon
National Science Museum
Szöul, Korea
Matematika, Zene,
Művészet, Építészet,
Kultúra

Augusztus 14–19, családi nap: augusztus 16., szombat, kirándulás: aug. 19., kedd.

Együttműködők: Gwacheon National Science Museum, International Mathematical Union, és Seoul ICM 2014.

Részletek (sürgető határidők!): BridgesMathArt.org/bridges-2014/

Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány, 1122 Budapest, Határőr út 35.

Pályázatok

Pályázati felhívás

*az első világháborút
és a kapcsolódó történelmi eseményeket
felidéző számítógépes játékok
elkészítésének támogatására
A pályázat kódja: KKETTKK-CP-05*

A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány XX. Század Intézete az első világháború centenáriumi rendezvénysorozata keretében az Első Világháborús Centenáriumi Emlékbizottság megbízásából pályázatot hirdet az első világháborút és a kapcsolódó történelmi esemé-

nyeket felidéző számítógépes játékok támogatására.

1. A pályázat célja, hogy támogassa a népszerű, játékos formában megvalósuló történelmi ismeretterjesztést. Ennek érdekében jelen pályázati kiírás keretében az Első Világháborús Centenáriumi Emlékbizottság az alábbi tevékenységeket támogatja:

- az első világháború témájával kapcsolatos számítógépes játékok fejlesztése;
- az első világháború témájával kapcsolatos játékok fejlesztése táblagépekre és okostelefonokra

A játékkal kapcsolatos tartalmi vagy formai megkötés nincs, bármilyen kreatív ötlet támogatható, amennyiben a pályázati céllal összhangban áll. A pályázati anyagnak az elkészítendő játék koncepcióját, valamint a játék egy elemének promóciós bemutatását kell tartalmaznia (képekkel, magyarázatokkal), valamint be kell mutatni a pályázó által használni kívánt programokat is.

A pályázók köre: civil szervezetek (kivéve pártok, pártokhoz kötődő ifjúsági szervezetek, szakszervezetek); a jogi személyiséggel rendelkező gazdálkodó szervezetek.

Jelen pályázati kiírás keretében támogatható minden olyan tevékenység, amely a játékfejlesztéssel összefüggésben merül fel (tervezés, grafikai kivitelezés, programozás stb.).

A pályázati kiírás keretében támogatott projektek támogatási és megvalósítási időszaka: 2014. január 15. – 2014. december 31.

Az elnyerhető támogatás összegének felső határa 5 000 000 (azaz ötmillió) forint.

A támogatás formája: vissza nem térítendő támogatás. A támogatás módja: utófinanszírozás.

További részletek:

<http://www.elsovilagaboru.com/centenariumiemlekbizottsag/hu/palyazatok>

A pályázattal kapcsolatos kérdéseket a támogatáskezelő az alábbi e-mail címen fogadja: palyazat@elsovilagaboru.com. Beadási határidő: folyamatos. Pályázatokat benyújtani a rendelkezésre álló forrás kimerüléséig lehet.

Társaságunk szívesen vállalja a pályázó szerepét, várjuk a játékot tervezni vágyók jelentkezését!

Krónika

A GOMBFOCI – ról

„A gyermeki világ tevékenységei közt a gombozás szinte hagyományos jellegű. Körülbelül harminc év óta játszanak a pesti gyerekek gombokkal, egy a footballra emlékeztető, szabályaiban rendkívül bonyolult játékot...”

Ugyanekkor a gombozás jelenti a legfőbb társadalmi kapcsolatot is. Feltétlen jogforrás és az erkölcsök próbaköve. Csaló az, aki arrébb tolja a gombot lökés előtt, becsületes az, aki tiltakozás nélkül vallja be, hogy szabadrugást vétett.”

(**Mérei Ferenc:** *A gombozó gyermek.* Budapest: A Magyar Királyi Gyermeklélektani Intézet Nevelési és Pályaválasztási Tanácsadó Közleménye. 1937. 3-4. oldal)

„Gombfutball. Asztaljáték, amely teljesen a rendes futball szabályai szerint megy: a játékosok gombok (11-11 drb), a labda pedig egy kisebb gomb...”

(**Velösy Béla** /szerk./: *Játékos könyv II.* (Otthoni és téli szabadtéri játékok.) Budapest. A Magyar Cserkészszövetség kiadása. 1939. 27-28. oldal)

A kezdet az 1900-as évek elejére tehető, amikor a labdarúgás is népszerű volt. A kezűgyességet, kreativitást és kombináció-készséget igénylő, szórakoztató, korhoz, nemhez sem kötött, társas-, közösségi játék, egy focimeccs érzetét kelti.

A II. világháború után Pécsen a legendás Balogh László szabómester szervezte az első klubszerű gombfoci életet. A játék országsszerre, a kisebb-nagyobb településeken is újjáledt.

Az 1950-es években Budapesten a Mester utcai gimnázium tanulóinak kedvelt szórakozása a gombfoci volt. A csontgombokból és különböző műanyagokból, maguk készítette játékosokkal, csapatokkal bajnokságokat rendeztek.

Balatonalmádiban, ugyancsak az 1950-es években az általános iskolások között volt népszerű a gombfoci. Sokáig az eredeti egyérintős játékszabályt alkalmazták, játékosaik főként csontgombokból készültek, de kiegészítésként már plexit is felhasználtak. A nyári tanítási szünetben együtt játszottak az Almádban nyaraló veszprémi, székesfehérvári, győri és budapesti diákokkal.

A magyarországi gombfociéletet egy ideiglenes intézőbizottság az 1960-as évektől már versenyszerűen szervezte, s fokozatosan elterjedtek a műanyagokból készült „gombutánzat” játékosok. 1964-ben megjelent az első nyomtatott szabálykönyv is (Soós András: *Gombfutball*). A hivatalos elismertség éve 1989; az országsszerre működő klubok megalakították a *Magyar Asztali Labdarúgó Szövetséget*, melyet a bíróság is bejegyzett, s ezzel a gombfoci, mint *asztali labdarúgás* hivatalosan is sporttevékenységnek minősült. Magyarországon tehát új sportág született: a gombfoci, melyet a magyarok adtak a világnak!

A kivándorolt magyarok ugyanis új hazájukban is meghonosították, elterjesztették a gombfocit. Más népek is megbarátkoztak ezzel a szellemi-ügyességi sporttal, s ma már a világ sok országában játszószák.

A játék első nagy hatású, országos jellegű játéktörténeli áttekintését a Néprajzi Múzeumban 2006-ban rendezett „Gombfocitól a szektorlabdáig” c. kiállítás adta, melyet Vitray Tamás nyitott meg.

Napjainkban már két szervezeti keretben is népszerű; s a legjellemzőbb szabáyelem neve után *szektorlabdának* nevezik a versenyszerű gombfocit. A *Magyar Szektorlabda Szövetség* Pécsen (2010. szeptember 24-26), Európa kulturális fővárosában rendezte meg a Balogh László Kupa -VI. Szektorlabda Európa-bajnokságot.

2013-ban komoly törekvések irányultak arra, hogy a gombfoci kerüljön hivatalosan a Hungaricumok körébe. Elkészült egy szakértők által készített javaslat-tevő tanulmány, Szigetszentmiklóson pedig állandó gombfocitörténeli gyűjtemény került kiállításra. 2014-ben ismét Magyarország rendezte a Szektorlabda Európa-bajnokságot.

Gráfik Imre

Abszolút pedagógusok

Az ELTE PPK adott otthont a Kiss Árpád Műhely „Abszolút pedagógusok” sorozata december 10-ei rendezvényének, amelyen a legendás „Varg(h)a-fivérek” életútjáról és munkásságáról emlékeztek meg a pályatársak, tisztelők, barátok, rokonok. Trencsényi László saját könyvtárából vett mini kiállítás, valamint az MPT (Fábry Ilona) szíves vendéglátása teremtette meg az otthonos környezetet a Kazinczy utca 202. sz. termében.

[A Kiss Áron díjas] Balázs munkásságát Kriston Vizi József néprajzos és játékkutató, Tamásét Dancs Gábor matematikatanár, doktorandusz, Domokosét Balogh Mihály irodalomtörténész, Kunszentmiklós-kutató méltatta. Mindhárman hangsúlyozták, s a korreferátumokat követő élénk eszmecsereben is markánsan kirajzolódott a kunszentmiklói indíttatás – a generációkon keresztül literátus felmenők hagyományait őrző református lelkészi család és az alma mater – életre szóló útravalója mellett Karácsony Sándor hatásának meghatározó jelentősége, de szóba került az igazság szenvedélyes tisztelete a közéletben, munkában és a családon belül is. Humanizmus, gyermekszeretet, egyetemes műveltség, sokoldalúság, a tudományterületek határait nem csak feszegető, de több ponton áttörő, korlátok közé nem szorítható interdiszciplináris gondolkodás, sőt: alkalmasint lázadó elszánás – a méltatásokból és hozzászólásokból előbukkanó címszavak, amelyek segíthetnek megérteni a Varg(h)a-fivérek nemzedékeken is átívelő hatását.

Közzétéve a Magyar Pedagógiai Társaság honlapján 2013-12-12 | Révész György

Levélhullás

Nagy öröm számomra, hogy rátaláltam Önökre. Karácsonyra kaptam egy gyönyörű könyvet „Magyar Művészbabák” címmel ami arra inspirált, hogy bátran babázzak tovább!

Ugyanis nyugdíjas lettem így több időm van a kedvenc hobbimra a textil babák, állatkák készítésére. Az elmúlt évben a városnapon kiállíthattam. Úgy gondolom sikeres volt.

Viszont az a tapasztalatom, hogy városomban egyedül vagyok. Ezért nagy öröm volt számomra, hogy ilyen sok kedves ember

foglalkozik a babakészítéssel. Van még mit fejlődnöm! A könyvben több lehetőségről informálódtam, de elérhetőségeket nem ismerem. Pomázon élek ezért kérem önöket, amint lehetőség nyílik továbbképzésre Budapesten vagy bárhol legyenek szívesek értesíteni. Boldogan utazom bárhova tovább fejlődés reményében. Segítségüket előre is köszönöm!

Réder-Nyúl Erzsébet

(Máris küldhettük Erzsébetnek a Forgó jelen számában a meghívásokat! A szerk.)

A Tudor Játéksaládról már korábban olvashattak a Forgó hasábjain. A táblás játékok gyűjtésével és népszerűsítésével elsődleges célunk, hogy egy régi játékkultúra terjedjen ismét Magyarországon, ezért nagyon fontosak számunkra azok a játszóházak, fesztiválok, ahol játékaikat testközelből megismerhetik az érdeklődők. Itt a játékos kedvű fiatalok és felnőttek kipróbálhatják azokat az egyedi kivitelezésű, nagy méretű táblákat, amelyeket nemes alapanyagokból: dió, mahagóni, kottibe, cseresznye és szilvafából készítünk. Ma már több, mint 30 különböző táblás játékból választhatnak azok, akik meghívják bennünket játszóházat tartani.

Az elmúlt években sok helyre eljutottunk az országban, számos fesztiválon, közösségi rendezvényen tartottunk játszóházat, sok helyen tartós kapcsolat alakult ki vendéglátóinkkal. 2009 óta 13 különböző településen 41 alkalommal tartottunk játszóházat. Rendszeresen részt veszünk a Savaria Karneválon, a Győrköcsfesztiválon, sikerrel mutatkoztunk be a Győri Babakiállításon, a nagyvázsonyi Szent Mihály Napokon, a Nádasdy Történelmi Fesztiválon és a Savaria Múzeum különböző rendezvényein.

A játszóházak tematikáját igyekszünk mindig a szervezők igényeihez igazítani, megőrizve a játék történetének hitelességét. A játékok elhelyezhetők az ókori provinciákba, a meseírók hazájába, a világ uralkodóinak udvarába, középkori várakhoz kapcsolva - s a lehetőségek kimeríthetetlenek.

További információt a www.tudorjatek.hu internetes oldalon lehet olvasni.

Sütheő László

A Kiss Áron Magyar Játék Társaság célja

Összefogást és fórumot biztosítani a játékokkal, a játékkal foglalkozó, legkülönbözőbb területeken működő szakembereknek és intézményeknek. A magyar és magyarországi játékkultúra értékeinek felkutatása, őrzése, széleskörű terjesztése és korszerű továbbfejlesztése. ...a témakörrel foglalkozók szellemi, gyakorlati és módszertani támogatása.... a hasznos ismeretek, a humánus jellemvonások, a kreatív készségek, a társadalmi, nemzeti önismeret fejlesztését szolgáló és a családi nevelést segítő játékok kidolgozásának elősegítése, azok bemutatása és elterjesztése. A játékkultúrával foglalkozó szaktudományok és a játék az oktatás és a közművelődés terén való alkalmazása eredményei, valamint a játékfejlesztés során létrejött szellemi és tárgyi alkotások, újszerű törekvések népszerűsítése. A játékkal foglalkozók érdekeinek érvényre juttatása. A kortárs és jövőbe mutató, innovatív és készségfejlesztő játékkultúra támogatása. Az emberiség játékkultúrájának, a játék kultúrtörténetének megismertetése a hazai társadalommal. A gyermekek törvényben elismert, játékhoz fűződő joga érvényesítésének szorgalmazása.

Szja 1 %

Kérjük, gondoljanak a Kiss Áron Magyar Játék Társaságra, amikor személyi jövedelemadó bevételeiket kitöltik, mellékeljék a 1%-ról szóló cédulát is!

Beírandó: Kiss Áron Magyar Játék Társaság, adószám: 19039224-1-41.

Nagy segítség, súlyos gondjainkat enyhítik vele, könnyebben, több programot valósíthatunk meg általa!

Tagdíj

Minimális összege évi 1000 Ft, nyugdíjasnak, diáknak, munkanélkülinek 500 Ft. Kérjük, ezen felül lehetőségük szerinti összeggel támogassák a Társaságot fennmaradása érdekében. Jelen Forgó számhoz a tagdíj és támogatás befizetéséhez csekket mellékelünk. Mivel a csekk továbbítás árát a befizetett összegből levonják és az így csökkentett összeg jut a Társaságnak, azt kérjük, lehetőleg OTP fiókban fizessék be a tagdíjat és támogatást a Kiss Áron Magyar Játék Társaság címére a 11702036–20657972 számlaszámra.

Tagjaink a Forgót tagdíj ellenében kapják. A tagdíjfizetést Kissné Sztraka Annamária titkár tartja nyilván és fogadja közvetlenül is.

Köszönjük a tagdíj befizetéseket és túlfizetéseket! Kérjük aki még nem fizette volna be, szíveskedjék pótolni.

Cím, elérhetőség

A Társaság és tisztségviselői elérhetőségei a lap alján.

A Forgót akkor tudjuk küldeni postán, vagy e-mailen, ha tagdíjukat befizetik, esetleges elmaradásukat rendezik, címüket, e-mail címüket és annak változását pontosan tudatják. Ha megadják e-mail címüket, hamarabb kapják a Forgót és időközben hírleveleket is küldünk.

Kérjük, küldjenek egy e-mailt gyorgyie36@t-online.hu címünkre és attól kezdve több hírlevelet is kapnak és a Forgót is megjelenése napján.

Szerkesszük együtt a Forgót!

Várjuk írásaikat, híreiket, hogy azokat továbbadassuk a Forgóban, vagy a megújult honlapon:

www.kamjt.hu

Köszönet Támogatóinknak:
az Emberi Erőforrások Minisztériuma Közművelődési Főosztályának,
a Magyar Művészeti Akadémiának,
és a Nemzeti Kulturális Alapnak.

Forgó, a Kiss Áron Magyar Játék Társaság (KÁMJT) lapja.
ISSN 1586–1570. Megjelenik negyedévente.

Felelős kiadó: a Társaság elnöke; felelős szerkesztő: dr. Györgyi Erzsébet.
Címünk: Kiss Áron Magyar Játék Társaság, 1024 Budapest, Buday László utca 7.
E-mail: gyorgyie36@t-online.hu, honlap: <http://www.kamjt.hu>.

További kapcsolattartás:

dr. Györgyi Erzsébet, telefon/fax: 1/315–6193, e-mail: gyorgyie36@t-online.hu.

Kissné Sztraka Annamária, e-mail: amsztraka@gmail.com.

Bankszámlaszámunk: 11702036–20657972, adószámunk: 19039224–1–41.

Ötleteket, javaslatokat szívesen fogadunk